

Ky dokument nuk është prova. Prova janë bajtët e ruajtur: HTML-ja e faqes, pamja e saj, dhe zinxhiri i hash-eve që i lidh. Kjo dëshmi është paraqitja e tyre, e prodhuar automatikisht. Verifikohet me kodin më poshtë **pa na pyetur ne**.

ARTIKULLI

TITULLI	Spiunët, strategjitë dhe mundësitë e humbura, analiza: Si po nxirren ende mësimet e 11 shtatorit
ADRESA	https://www.gazetatema.net/bota/spiunet-strategjite-dhe-mundesite-e-humbura-analiza-si-p-o-nxirren-ende-mesi-i585299
BURIMI	gazetatema.net
GJENDJA	online

KOHÀ

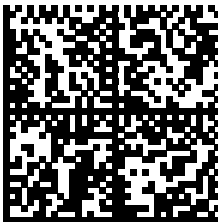
KAPUR NGA NE	11 shtator 2026, 06:27:29 UTC <i>Dritarja jonë e pasigurisë: ± 300 s — intervali me të cilin e kontrollojmë këtë burim.</i>
DEKLARUAR NGA PORTALI	11 shtator 2026, 06:45:00 UTC <i>Koha e deklaruar vjen nga pala që po vlerësohet. Ora jonë nuk preket prej saj, dhe të dyja shfaqen këtu të ndara.</i>

HASH-ET · SHA-256

PËRMBAJTJA	cb0b40f5d5414f13aead9b7baf25eebdd987e0ff6d7bb8c4d89851879fb76b23
TEKSTI	43c29d54ffd8ce26f217b123f4cb81a4811ebb2df683070dc611769cf88f652a
PAMJA	a1276f74ac3dc23e6a4cf6ccd54547c74800498785bc2f0fcbaa63f4c3e43750

ZINXHIRI I PROVËS

KJO HYRJE	11d1ccf8eee420dad14a2397b00aad02d9da93d91d3fe8c55eba7c87f4e7557
E MËPARSHMJA	—
RRËNJA MERKLE	—
ANKORIMI	nuk është ankoruar ende <i>Kjo hyrje nuk është përfshirë ende në asnjë pemë Merkle të dërguar. Zinxhiri i hash-eve provon rendin dhe integritetin; koha jo.</i>

SKANOJE PËR TA VERIFIKUAR

Kodi të nxjerr te eksploruesi i STAMLES. Ai regjistër nuk është yni: nëse serveri ynë bie nesër, vula mbetet aty ku është.

Faqja tregon njërën nga tri gjendjet — **nuk u gjet**, **në radhë**, ose **e konfirmuar** me bllokun, rrënjën Merkle dhe transaksionin në Polygon. Krahazo hash-in që gjen atje me atë të shtypur më lart: nëse përputhen, kjo kapje ekzistonte para asaj ore, dhe ne nuk mund ta kishim ndryshuar pas saj.

<https://scan.stamles.eu/verify/11d1ccf8eee420dad14a2397b00aad02d9da93d91d3fe8c55eba7c87f4e7557>

PAMJA E FAQES

Renderuar nga HTML-ja jonë e ruajtur, jo nga rrjeti. **Riprodhon kopjen tonë, jo pamjen e atëhershme:** stilet dhe imazhet e largëta mund të mos ekzistojnë më ose të kenë ndryshuar.

Motori: chromium-stored · dritarja 1280×1024 px

- [Politika](#)
- [Sociale](#)
- [Kronika](#)
- [Ekonomia](#)
- [Editorial](#)
- [Antena](#)
- [Blog](#)
- [Rajoni](#)
- [Bota](#)
- [Kulturë](#)
- [Sport](#)
- [Lifestyle](#)

[English](#)

Built and Monetized by
[Kontakt](#)

[English](#)

1e Dy reparte ushtarake marrin 2/1 mln euro investime këtë vit, 37% të buxhetit të mbrojtjesKosovë/ Pas zgjedhjes së Albulena Haxhiut, Kuvendi mbledhet sot për nenkrvjetarët11 Shtatori, 25 vjet n

Spiunët, strategjitë dhe mundësitë e humbura, analiza: Si po nxirren ende mësimet e 11 shtatorit

11 Shtator 2026, 08:45Bota TEMA

Spiunët, strategjitë dhe mundësitë e humbura, analiza: Si po

Detyra e parë e një qeverie, siç kanë thënë udhëheqës të ndryshëm gjatë dekadave, është të mbrojë popullsinë e saj. Më 11 shtator 2001, SHBA-të dështuan haptazi ta bënin këtë. Informacioni ishte aty, megjithatë, tragjikisht, askush nuk i bashkoi pikat në kohë.

11 shtatori, ndërsa sulmet ndaj SHBA-së u bënë të njohura, përcaktoi - së bashku me përgjigjen - një brez të politikës së jashtme, të sigurisë dhe të inteligjencës për dy dekadat e para të këtij shekulli.

Më 11 shtator 2001, ndërsa pilotët vetëvrasës të al-Kaedës i drejtuan ato aeroplanë drejt Qendrës Botërore të Tregtisë, unë sapo po mbaroja një vendosje në zyrën tonë të Lindjes së Mesme. Ndërsa një shofer taksie palestinez më çoi përmes kodrave të veshura me pisha në perëndim të Jerusalemit drejt aeroportit Ben Gurion të Tel Avivit, ai papritmas ngriti radion e makinës.

"Diçka e madhe ka ndodhur në Amerikë", tha ai.

Ai nuk po e ekzagjeronte. 2,977 viktima vdiqën atë ditë. Sulmet nuk erdhën nga hiçi. CIA kishte qenë në dijeni të rrjetit të al-Kaedës dhe udhëheqësit të saj saudit në mërgim, Osama Bin Laden, për vite me radhë para vitit 2001. Madje kishte edhe një grup pune të dedikuar për ta ndjekur atë.

Nëntë ditë pas sulmeve të 11 shtatorit, presidenti i atëhershëm i SHBA-së, George W. Bush, shpalli "Luftën kundër Terrorizmit". Në 25 vitet që pasuan, ka pasur shumë suksese të inteligjencës, si dhe dështime, në të dyja anët e Atlantikut. Sukseset përfshijnë komplete që janë penguar, të dyshuar që janë arrestuar, janë nxjerrë në gjyq, janë dënuar dhe janë burgosur.

Por çfarë mund të themi për pamjen e përgjithshme? Si ka ndryshuar mbledhja e informacionit, antiterrorizmi dhe planifikimi strategjik në 25 vitet që nga sulmi më i keq terrorist në historinë e SHBA-së?

Një dështim kolosal i inteligjencës

Askush nuk mund ta vërë në dyshim se 11 shtatori ishte një dështim kolosal i inteligjencës, ose për të qenë më specifik, një dështim i imagjinatës në komunitetin e inteligjencës amerikane. Në atë kohë, si CIA ashtu edhe FBI zotëronin informacione të cilat, nëse do të ndaheshin siç duhet, mund të kishin parandaluar atë që ndodhi.

Raporti i Komisionit të 11 shtatorit që pasoi fajësoi qeverinë amerikane për "dështimet e imagjinatës, politikës, aftësive dhe menaxhimit". Raporti arriti në përfundimin se CIA dhe FBI nuk arritën të vlerësonin siç duhet inteligjencën dhe të ndanin informacionin me njëra-tjetrën, si dhe të ndërmerrnin hapa të mjaftueshëm për të penguar komplotin.

Ky mësim më themelor është mësuar që atëherë kryesisht - megjithëse jo plotësisht - dhe ndarja midis agjencive të inteligjencës perëndimore është pafundësisht më e mirë se sa ishte në vitin 2001. Rivalitetet e vjetra midis, le të themi, MI5 dhe Policisë Kundër Terrorizmit janë shpërbërë, së pari me 'qendrat rajonale të bashkimit' të shpërndara në të gjithë Mbretërinë e Bashkuar dhe tani, së fundmi, me krijimin e Qendrës së Operacioneve Kundër Terrorizmit me siguri të lartë në Londër. Këtu oficerët e inteligjencës së MI5 mund të gjenden ulur fjalë për fjalë pranë oficerëve të policisë, puna e të cilëve është të ndërmarrin veprime ekzekutive për të ndaluar një komplot terrorist. Po kështu, ata mund të gjenden ulur pranë një agjenti federal amerikan nga FBI ose një specialisti gjuhësor të dërguar nga GCHQ.

Që nga 11 shtatori, ka pasur gjithashtu një riorganizim rrënjësor të inteligjencës amerikane me krijimin e një Qendre Kombëtare Kundër Terrorizmit pak jashtë Uashington DC dhe një Drejtori të Inteligjencës Kombëtare për të siguruar që informacioni të ndahet aty ku duhet midis 18 agjencive të veçanta të inteligjencës amerikane. Marrëdhënia midis CIA-s dhe homologut të saj në Mbretërinë e Bashkuar, Shërbimit Sekret të Inteligjencës (i njohur më mirë si MI6) është ndoshta më e ngushta në botë. Kjo plotësohet nga aleanca Five Eyes që bashkon inteligjencën midis SHBA-së, Mbretërisë së Bashkuar, Kanadasë, Australisë dhe Zelandës së Re.

megjithatë, qeshmëri katastrofike të inteligjencës, vlerësimi dhe planifikimi strategjik kanë ndodhur që kur aeroplanet goditen Kulla Binjake. Iste plag te pushtimit te Irakut te udhëhequr nga SHBA-të në vitin 2003, MI6 lejoi pa menduar që inteligjenca e saj të politizohej, duke çuar në humbjen më të madhe të reputacionit të organizatës që nga ditët e tradhtisë nga agjenti i dyfishtë Kim Philby dhe spiunë të tjerë sovjetikë në vitet 1950 dhe 1960.

Në një sfond të presionit të madh politik nga Uashingtoni për të paraqitur prova se Iraku, nën Presidentin e tij Saddam Hussein, ende zotëronte “Armë të Shkatërrimit në Masë” (WMD), MI6 i furnizoi qeverisë së Kryeministrit Tony Blair atë që doli të ishte inteligjencë e gabuar. Iraku me të vërtetë kishte WMD në të kaluarën, por të gjitha u shkatërruan pas Luftës së Gjirit të vitit 1991.

Pas pushtimit të Irakut në vitin 2003, MI6 iu nënshtrua një riorganizimi të plotë të mënyrës se si vlerëson inteligjencën e papërpunuar, të njohur si CX, që vjen nga agjentët në terren. Sot ekziston një ndarje e qartë midis agjentëve - puna e të cilëve është të mbledhin atë inteligjencë nga burime në vende si Irani, Koreja e Veriut ose nga brenda grupeve terroriste të ndaluar si al-Kaeda - dhe ekipit të raportimeve, puna e të cilit është të kontrollojë dhe sfidojë atë inteligjencë, shpesh duke e dërguar atë për të kërkuar më shumë prova.

"Lufta e Irakut [e vitit 2003] u bazua në inteligjencë thellësisht të gabuar", thotë Gjenerali Sir Richard Shirreff, i cili shërbeu në Irak si komandant divizioni. "A kemi mësuar prej saj? Jo, mendoj se jemi të dobët në të mësuar... Si komandant, ishte kaq e qartë se po shkonim drejt dështimit strategjik".

Pas pushtimit të Irakut, një hetim pasoi përsëri, duke kulmuar me Butler Review. Ky hetim arriti në përfundimin se inteligjenca e Mbretërisë së Bashkuar mbi programin e supozuar të armëve të shkatërrimit në masë të Irakut "ishte seriozisht e gabuar dhe e mbështetur shumë në burime të paverifikuara".

Shërbimi i Sigurisë, MI5, ka pasur gjithashtu dështimet e veta, mes shumë sukseseve të padyshimit, në parandalimin e kompleteve terroriste. "Pas 11 shtatorit", thotë Lord Jonathan Evans, i cili drejtoi MI5 nga viti 2007 deri në vitin 2013, "vlerësimi ishte se kërcënimin më urgjent i sigurisë për Mbretërinë e Bashkuar ishte kërcënimin terrorist nga al-Kaeda dhe individët e grupet e lidhura me të".

Por, me një bazë të dhënash në atë kohë me më shumë se 20,000 "Subjekte me Interes" dhe një numër të madh hetimesh që zhvilloheshin njëkohësisht, MI5 përballej - dhe ende përballet - me një sfidë të përditshme e cila çon në përcaktimin e përparësive. Jo gjithmonë e ka bërë siç duhet.

Në vitin 2005, Shërbimi i Sigurisë dështoi të parandalonte sulmet vetëvrasëse me bomba në Londër më 7 shtator, të cilat vranë 52 persona. Shërbimi i Sigurisë ishte në dijeni të Mohammed Sidique Khan, njeriut që doli të ishte kreu i grupit, por nuk ishte në dijeni të asaj që ai do të kryente. Bombardimi në Manchester Arena i vitit 2017 ishte një tjetër gabim më i kohëve të fundit.

Sot kërcënimin nga terrorizmi nuk është zhdukur, por, thotë Lord Evans, "pamja ka ndryshuar. Terrorizmi jo-shtetëror mbetet një shqetësim serioz, por kërcënimet shtetërore... janë bërë gjithnjë e më serioze dhe janë të paktën po aq shqetësim serioz për sigurinë kombëtare sa terrorizmi jo-shtetëror. Këto kërcënime vijnë, në forma të ndryshme, nga Rusia, Irani, përfaqësuesit e tyre dhe nga Kina".

Mund të argumentohet gjithashtu se vendimi i Presidentit të SHBA-së, Donald Trump, për t'u bashkuar me Izraelin në sulmin ndaj Iranit këtë vit ishte një dështim i imagjinatës së inteligjencës. Të gjithë aleatët e Amerikës në Gjirin Persik e dinin se ekzistonte një rrezik serioz që Irani të hakmerrej duke mbyllur Ngushticën e Hormuzit. Paralajmërimet ishin të gjitha aty, megjithatë Trumpit dukej se i mungonte një kundërstrategji kur Irani bëri pikërisht atë që kishte kërcënuar të bënte, duke shkaktuar përçarje të mëdha në tregjet globale të energjisë.

Llogaritjet morale

Menjëherë pas sulmeve të 11 shtatorit, ekzistonte një frikë e përhapur se po vinte një valë e dytë. Në fakt, vetë al-Kaeda premtoi "një tufë aeroplanësh" që do të sulmonin më shumë ndërtesa. Në nxitimin për të parandaluar një sulm të tillë, SHBA-të dhe aleatët e saj kryen abuzime të shumta të të drejtave të njeriut. Të dyshuarit u kapën në Afganistan ose Pakistan, shpesh me anë të një sinjali të dobët. Qindra u dërguan me aeroplan, të lidhur, me sy të lidhur dhe të mbështjellë me pelena, në gjysmën e botës, në një burg të improvizuar në bazën detare amerikane në Gjirin e Guantanamo, Kubë, ku u burgosën pa gjyq. Grupet e të drejtave të njeriut e denoncuan këtë si një njollë në ndërgjegjen morale të Amerikës.

Skandalet mbi abuzimin e të burgosurve në paraburgimin amerikan në Irak dhe Afganistan kanë dalë në dritë dhe disa nga individët e përfshirë janë mbajtur përgjegjës, por kritikët thonë se figura më të larta i kanë shpëtuar pasojave. Megjithatë, SHBA-të ende praktikojnë paraburgimin pa gjyq në Gjirin e Guantanamo dhe kur deportuan më shumë se 200 burra nga SHBA-të në Qendrën e Burgimit për Terrorizëm të El Salvadorit në vitin 2025.

Periudha menjëherë pas 11 shtatorit pati njolla të rënda në të drejtat e njeriut edhe në Britani. Në vitin 2004, MI6 ishte bashkëpunëtorë në rrëmbimin dhe dorëzimin e një islamisti libian, Abdelhakim Belhaj, dhe gruas së tij nga Tailanda në Libi. Atje ai kaloi vite në burg dhe u torturua nga regjimi i kolonel Muamar Gadafit. Çështja përfundimisht doli në dritë dhe rezultoi në një kërkimfalje publike të plotë drejtuar Parlamentit nga Prokurori i Përgjithshëm në vitin 2018. Sot, avokatët e brendshëm thuhet se janë departamenti me rritjen më të shpejtë brenda agjencive.

Rusia dhe Kina në rritje

"Ne i kaluam 20 vitet e para të këtij shekulli duke u përqendruar pothuajse tërësisht në luftën kundër terrorizmit dhe kundër kryengritjes", tha Sir Alex Younger, i cili ishte Shefi i Shërbimit Sekret të Inteligjencës nga viti 2014 deri në vitin 2020. Shefi i ndjerë i MI6 po më fliste në një festival letrar menjëherë pasi la punën e lartë, duke shtuar: "Ne e humbëm ngritjen e Kinës si fuqi ushtarake dhe si një sfidë strategjike".

Në mënyrë të ngjashme, Gjenerali Shirreff shkroi trillerin politik "Lufta me Rusinë" në vitin 2016, në të cilin ai parashikoi pushtimin në shkallë të plotë të Ukrainës nga Rusia.

Pas sulmeve të 11 shtatorit dhe "Luftës kundër Terrorizmit" që pasoi - ndërsa vendet perëndimore ishin të zëna duke luftuar talebanët, ISIS-in ose duke u përpjekur të zgjidhnin pushtimin e çregullt të Irakut - Rusia dhe Kina ndërmorën programe kolosale të riarmatimit me inovacione në raketat hipersonike, për shembull, të cilat e kanë gërryer seriozisht avantazhin ushtarak që dikur gëzonte NATO.

"Gabimi i Perëndimit nuk ishte thjesht se u shpërqendrua nga antiterrorizmi pas 11 shtatorit", pajtohet Sam Olsen, Kryeanalist në firmën e inteligjencës së sigurisë Siblylline. "Ai gjithashtu e keqkuptoi natyrën e rritjes së Kinës, duke supozuar se integrimi ekonomik do të çonte në konvergencë politike."

Kina, ashtu si Irani, Rusia dhe Koreja e Veriut, konsiderohet një "objektiv i vështirë" për mbledhjen e inteligjencës. Në vitin 2001, të dhënat biometrike ishin ende në fazat e tyre relativisht të hershme, por përdorimi i mëvonshëm i njohjes së fytyrës, irisit dhe ecjes kanë kontribuar në sfidën e konsiderueshme të ditëve të sotme për të mos u zbuluar agjentët dhe vrapuesit e agjentëve përtej kufijve.

Pra, sa mirë – ose jo – e kupton inteligjenca perëndimore Kinën?

Së bashku me Rusinë, Kina sot është një objektiv kryesor i inteligjencës për MI6. "Inteligjenca perëndimore kupton shumë për Kinën", thotë Sam Olsen i Siblylline. "Rreziku më i madh është se ajo i sheh pjesët individuale pa kuptuar gjithmonë se çfarë përbëjnë ato. Fuqia kineze nuk ka më të bëjë vetëm me anijet, raketat dhe trupat. Ajo qëndron gjithnjë e më shumë në gjysmëpërçues, minerale kritike, bateri, portet, telekomunikacionin dhe kapacitetin industrial... Pra, problemi shpesh është më pak një dështim i mbledhjes së inteligjencës sesa një dështim i interpretimit strategjik".

Njëzet e pesë vjet më parë, ditën e sulmeve të 11 shtatorit, agjentët e inteligjencës amerikane kishin pjesë të enigmës - një analogji që spiunët pëlqejnë ta përmendin - por së bashku, ata dështuan ta bashkonin të gjithën dhe të shihnin qartë se çfarë po ndodhte. Nuk ka kuptim të kesh një mbledhje të shkëlqyer inteligjence nëse nuk mund ta zbatosh atë për përfitime strategjike.

Një botë përtej njohjes

Është e qartë se bota e inteligjencës dhe kundërterrorizmit ka ndryshuar pothuajse përtej njohjes në çerek shekulli që nga ai mëngjes i kaltër shtatori pa re në Nju Jork. Me ardhjen e inteligjencës artificiale dhe informatikës kuantike, ajo do të vazhdojë të ndryshojë, dhe në disa zona, me shpejtësi eksponenciale.

Megjithatë, në një botë plot me narrativa dhe interesa kontradiktore, kombet perëndimore nuk kanë monopol kur bëhet fjalë për dështimet e inteligjencës, mbikëqyrjet ose llogaritjet e gabuara strategjike. Raste të tjera të rëndësishme përfshijnë pushtimin katastrofik në shkallë të plotë të Ukrainës nga Rusia në vitin 2022 dhe atë që disa e kanë përshkruar si "11 shtatori" i Izraelit - bastisja e udhëhequr nga Hamasi nga Gaza më 7 tetor 2023.

Në fund të fundit, është pikërisht në vendimet e mëdha, strategjike dhe kombëtare që ende lindin pyetje. A ishte e drejtë që Britania t'i bashkohej pushtimit të Irakut nga Presidenti Bush? A ishte e drejtë t'i bashkohej Operacionit Liria e Qëndrueshme në Afganistan, të udhëhequr nga SHBA-të, dhe më pas t'ia braktiste vendin talebanëve me nxitim drejt daljes dy dekada më vonë? Këto, dhe shumë pyetje të tjera, vazhdojnë të jehojnë./BBC

Lini një Përgjigje

Koment *

Emër *

POSTOJE KOMENTIN

[11 Shtatori, 25 vjet nga sulmet terroriste në SHBA që ndryshuan botën](#)

08:05 Bota

[Alarm për kërcënim në konsullatën e Ukrainës në Dyseldorf, policia kontrollon ndërtesën](#)

07:54 Bota

[Shefi i NATO-s: Rusia është kërcënim afatgjatë, Evropa duhet të forcojë mbrojtjen](#)

07:47 Bota

[Tërmet i fortë në Liban, pasi Izraeli përdori mbi 1 mijë ton eksploziv për tunelet e Hezbollahut](#)

07:34 Bota

[Trump “korrigjon” veten: Lufta me Iranin mund të përfundojë para zgjedhjeve të mesmandatit](#)

22:55 Bota

[Funerali shtetëror për Mladiçin, Marta Kos: Serbia duhet të përballet me të kaluarën! Raporti i shtatorit do të peshojë të ardhmen e saj europiane](#)

22:45 Bota

[Spiunazh dhe sabotazh/ 31-vjeçari britanik akuzohet se i kaloi Rusisë të dhëna për fabrikat e dronëve](#)

22:15 Bota

[Sulm me thikë në Londër, katër persona plagosen në një përleshje në rrugë](#)

20:55 Bota / 3 komente

[Bie zjarr në një anije në Kinë, 20 viktima](#)

20:35 Bota / 1 koment

[Presidenti i Mongolisë habit ushtarët! 58-vjeçari ngre 100 kg.peshë, pamjet bëhen virale](#)

19:55 Bota / 4 komente

Më të lexuarat

24 orët e fundit

Javën e fundit

[“Berisha gënjeu demokratët” - Bejko: Nuk ka më të drejtën...](#)

09:45 Politika / 16 komente

[Plas në PD, Çim Peka sulmon Belind Këllicin: Ky idioti po...](#)

15:45 Politika / 20 komente

[EKSKLUZIVE/ MUHAMED HALILI: Ju rrëfej “aferën e armëve” m...](#)

15:30 Dossier / 7 komente

[Gjyqtarët kallëzojnë në SPAK ministrin e Financave, reago...](#)

13:04 Politika / 49 komente

['Kallëzim se po zbatoj ligjin', ministri Malaj publikon p...](#)

19:05 Politika / 39 komente

Blog Tema

[Një telash më shumë për Partinë Demokratike](#)

19:10 Blog / 10 komente

Kur protesta nuk shqetëson pushtetin, por merr peng qytetarin

18:28 Blog / 15 komente

Sikur Lana të mbyste bulevardin me baltë

17:05 Blog / 7 komente

Lajme ekskluzive!

Nëse doni të jeni i pari për t'u informuar mbi lajme ekskluzive, regjistrohuni më poshtë.

REGJISTROHU

Ju mund të çregjistroheni në çdo moment.

 Powered by [Tomorrow.io](https://tomorrow.io)